

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III

sudija Kristof Bart

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 17. februar 2023.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca

Aleks Vajting

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagendra

PRETRESNI PANEL II (u daljem tekstu: panel), na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Tok postupka vezan za periodično preispitivanje mere pritvora određene Kadriju Veseliju (u daljem tekstu: g. Veselji ili optuženi) detaljno je izložen u ranijim odlukama o istom pitanju. U nastavku su izložena relevantna zbivanja u postupku posle 19. decembra 2023, kada je doneta sedma odluka o preispitivanju mere pritvora (u daljem tekstu: sedma odluka o pritvoru).¹

2. Dana 18. januara 2023, panel je potvrdio da će suđenje početi 1. marta 2023.²

3. Dana 30. januara 2023, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je izjašnjenje za potrebe osmog preispitivanja mere pritvora određene g. Veseliju (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).³

4. Dana 3. februara 2023, odbrana g. Veseljija (u daljem tekstu: Veseljijeva odbrana) obavestila je panel da neće podneti odgovor na izjašnjenje tužilaštva, iako ne prihvata nijedan argument iznet u tom izjašnjenju.⁴

¹ KSC-BC-2020-06, F01171, Pretresni panel I, *Decision on Periodic Review of Detention of Kadri Veseli /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseliju/*, 19. decembar 2022.

² KSC-BC-2020-06, engleski transkript zasedanja (pripremna konferencija za suđenje), 18. januar 2023, str. 1904, redovi 1-3.

³ KSC-BC-2020-06, F01234, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Kadri Veseli /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene Kadriju Veseliju/*, 30. januar 2023, poverljivo. Stepen poverljivosti ovog podneska promenjen je u "javno" 2. februara 2023.

⁴ KSC-BC-2020-06/CRSPD170, imejl Veseljijeve odbrane poslat 3. februara 2023, u 10:53 časova.

5. Dana 15. februara 2023, panel je odobrio zahtev odbrane za odgađanje početka suđenja, kojem se druge strane nisu protivile, i kao novi datum početka suđenja odredio 3. april 2023.⁵

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

6. Tužilaštvo tvrdi da g. Veselji treba da ostane u pritvoru. Po mišljenju tužilaštva, od 19. decembra 2022, kada je doneta prethodna odluka o preispitivanju mere pritvora, nije se dogodilo ništa što bi uticalo na faktore koji potvrđuju da je pritvor potrebna i opravdana mera. Tužilaštvo dodaje da je pritvor tim neophodniji ako se ima uvidu da je zakazan početak suđenja i da se preduzimaju druge procesne radnje.⁶

7. Veseljijeva odbrana je odlučila da ne podnese odgovor.⁷

III. MERODAVNO PRAVO

8. Za odlučivanje o predmetnom pitanju merodavni su član 41 Zakona i pravila 56 i 57 Pravilnika, i te pravne odredbe su detaljno opisane u ranijim odlukama. Panel će te kriterijume primeniti i u ovoj odluci.⁸

⁵ Engleski transkript zasedanja (radna verzija) (pripremna konferencija specijalizovanog tužioca), 15. februar 2023, str. 2038 (usmeni nalog br. 1).

⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1,5, 30.

⁷ Engleski transkript zasedanja (radna verzija) (pripremna konferencija specijalizovanog tužioca), 15. februar 2023, str. 1933.

⁸ V. između ostalog, KSC-BC-2020-06, F00576, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review Decision and Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija/, 23. novembar 2021, poverljivo, stav 41, i izvori na koje se tamo upućuje. Javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00576/RED.

IV. DISKUSIJA

9. Svrha dvomesečnog preispitivanja mere pritvora prema članu 41(10) jeste da se utvrdi da li i dalje postoje razlozi za zadržavanje u sudskom pritvoru.⁹ Promene okolnosti nisu od presudnog značaja, ali ih panel mora uzeti u obzir *proprio motu* ili ako na njih skrene pažnju neka od strana u postupku.¹⁰

10. U ovoj odluci panel će se baviti samo ocenom faktora koji su već razmotreni prema članu 41(6) Zakona i utvrđivanjem da li i dalje postoje okolnosti koje opravdavaju produženje pritvora g. Veseljija, s obzirom na to da se situacija u međuvremenu nije promenila.

A. KRITERIJUMI IZ ČLANA 41

i. Osnovana sumnja

11. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.¹¹

12. Tužilaštvo tvrdi da je kriterijum iz člana 41(6)(a) i dalje zadovoljen. Po mišljenju tužilaštva, nije došlo ni do kakvih promena zbog kojih bi trebalo odstupati od zaključka sudije za prethodni postupak da postoji osnovana sumnja

⁹ KSC-BC-2020-06, IA022/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: četvrta odluka po žalbi na pritvor), 22. avgust 2022, poverljivo, stav 37. Javna redigovana verzija izdata je istog dana, IA022/F00005/RED.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, IA010/F00008, Apelacioni sud, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora/ (u daljem tekstu: druga odluka po žalbi na pritvor), 27. oktobar 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija izdata je istog dana, IA010/F00008/RED.

¹¹ V. takođe, ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, [Judgment](#), 28. novembar 2017, stav 222.

da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za krivična dela iz izmenjene optužnice koju je potvrdio sudija za prethodni postupak.¹²

13. Panel primećuje da je, u skladu s članom 39(2), sudija za prethodni postupak zaključio da postoji dobro utemeljena sumnja da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za više krivičnih dela protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratne zločine (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) iz članova 13, 14(1)(c) i 16(1)(a).¹³ Pored toga, sudija za prethodni postupak je zaključio da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo protiv g. Veseljija u izmenjenoj i dopunjenoj optužnici.¹⁴ Panel

¹² Izjašnjenje tužilaštva, stav 6.

¹³ KSC-BC-2020-06, F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Taçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasničija/, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 521(a)(i)-(ii). Poverljiva redigovana verzija zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac je podneo potvrđenu optužnicu u okviru dokumenta F00034, specijalizovani tužilac, *Submission of Confirmed Indictment and Related Requests* /Podnesak sa potvrđenom optužnicom i povezani zahtevi/, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Further Redacted Indictment* /Dodatno redigovana optužnica/, 4. novembar 2020; F00134, specijalizovani tužilac, *Lesser Redacted Version of Redacted Indictment*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020 /Manje redigovana verzija optužnice, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020/, 11. decembar 2020, poverljivo. Dodatno ispravljena potvrđena optužnica podneta je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), s poverljivom redigovanom (F00455/CONF/RED/A01) i javnom redigovanom (F00455/RED/A01) verzijom. Dana 17. januara 2022, specijalizovani tužilac podneo je poverljivu ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01. Potvrđena izmenjena optužnica zavedena je 29. aprila 2022. (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), s poverljivom redigovanom (F00789/A02) i javnom redigovanom (F00789/A05) verzijom. Nova poverljiva izmenjena potvrđena optužnica podneta je 30. septembra 2022, (F00999/A01), zajedno sa javnom redigovanom verzijom (F00999/A03). KSC-BC-2020-06, IA008/F00004, Apelacioni sud, *Decision on Kadri Veseli's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: druga odluka Apelacionog suda), 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 24. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED.

¹⁴ KSC-BC-2020-06, F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED) i javna redigovana verzija (F00777/RED) zavedene su 22. aprila 2022. i 6. maja 2022. Poverljiva manje redigovana verzija zavedena je 16. maja 2022. (F00777/CONF/RED2). Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11.

dalje podseća da su ti zaključci doneti na osnovu kriterijuma koji je stroži od kriterijuma postojanja osnovane sumnje iz člana 41(6)(a).¹⁵

14. Pošto nema bitnih okolnosti koje bi uticale na navedene zaključke, panel smatra da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Veselji izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10).

ii. Neophodnost pritvora

15. Kad je reč o osnovima za produženje pritvora, član 41(6)(b) predviđa tri alternativna osnova (opasnosti) za zaključak da je pritvor neophodan: (i) opasnost od bekstva; (ii) opasnost od ometanja postupka; i (iii) opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.¹⁶ Pritvor treba produžiti ukoliko postoje jasni osnovi da se veruje da će se jedna ili više tih opasnosti ostvariti.¹⁷ Panel napominje da izraz "jasni" u ovom kontekstu znači da te opasnosti treba detaljno opisati i pozvati se na relevantne informacije ili dokaze.¹⁸ Pri utvrđivanju da li postoji neki od osnova iz člana 41(6)(b) koji opravdavaju zadržavanje nekog lica u pritvoru, merodavni kriterijum je, s jedne strane, da je manje nego izvesno, ali s druge, da je više nego moguće da će se neka opasnost ostvariti.¹⁹

(a) Opasnost od bekstva

16. Tužilaštvo podseća da je panel u poslednjoj odluci o preispitivanju zaključio da opasnost od bekstva u tom trenutku ne predstavlja osnov za zadržavanje

¹⁵ Druga odluka Apelacionog suda, stav 21.

¹⁶ Up. ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, [Judgment](#), 5. jul 2016 (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 88; ECtHR, *Zohlandt v. the Netherlands*, no. 69491/16, 9. februar 2021, [Judgment](#), stav 50; ECtHR, *Grubnyk v. Ukraine*, no. 58444/15, 17. septembar 2020, [Judgment](#), stav 115; ECtHR, *Korban v. Ukraine*, no. 26744/16, 4. jul 2019, [Judgment](#), stav 155.

¹⁷ KSC-BC-2020-06, IA004/F00005, Apelacioni sud, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: odluka po Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu), 30. april 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA004/F00005/RED.

¹⁸ U članu 19.1.30 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2012, Zakonik br. 04/L-123, pod izrazom „jasno” misli se na to da „strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kom govori”.

¹⁹ Odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 17.

g. Veseljija u pritvoru.²⁰ Međutim, tužilaštvo tvrdi da je g. Veselji sve bolje upoznat sa optužbama i dokazima, kao i sa mogućnošću da mu bude izrečena dugotrajna kazna zatvora, što su faktori koji imaju sve veću težinu imajući u vidu da je početak suđenja zakazan i da se usled toga ubrzava obelodanjivanje sve osjetljivijih informacija. Kad je reč o kazni, tužilaštvo tvrdi da nedavno izrečena kazna od 26 godina zatvora za ista krivična dela u predmetu *Mustafa* povećava mogućnost, u očima optuženog, da i njemu bude izrečena dugotrajna kazna.²¹

17. Panel je razmotrio argumente tužilaštva imajući u vidu sadašnju fazu postupka i potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

18. Kad je reč o argumentu tužilaštva u vezi sa napredovanjem postupka, panel smatra da je uopšteni argument tužilaštva da je opasnost od bekstva veća zbog toga što je određen datum početka suđenja neuverljiv. Panel smatra da tužilaštvo nije dokazalo da, s obzirom na fazu postupka, postoji „dovoljno realna mogućnost” da će optuženi pobeći ukoliko bude pušten na slobodu.²²

19. Što se tiče argumenta tužilaštva da je zbog izricanja presude u predmetu *Mustafa* veća mogućnost da g. Veseljiju bude izrečena teža kazna, panel smatra da to nije dokaz o povećanoj opasnosti od bekstva. Mogućnost da g. Veseljiju bude izrečena dugotrajna kazna nije ništa veća danas nego što je bila ranije, a izgleda da se tužilaštvo u svom izjašnjenju ne obazire na činjenicu da se g. Veselji još uvek smatra nevinim.

20. Panel je razmotrio argumente tužilaštva imajući u vidu sadašnju fazu postupka i, mada se opasnost od bekstva nikada ne može sasvim isključiti, potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

²⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 9.

²¹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 9-11.

²² Odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 24.

21. Panel stoga smatra da se u ovom trenutku g. Veseljiju ne bi mogao produžiti pritvor na osnovu postojanja opasnosti od bekstva iz člana 41(6)(b)(i).

(b) Opasnost od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima

22. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak.²³ Tužilaštvo tvrdi da nije došlo do promena koje bi uticale na zaključke panela iz prethodne odluke, i da te zaključke dodatno potvrđuje činjenica da je zakazan početak suđenja, te da stoga i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak. Pored toga, tužilaštvo tvrdi da na Kosovu i dalje vlada opšta atmosfera zastrašivanja svedoka i uplitanja u krivične postupke protiv pripadnika Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK), naročito kad je reč o istragama/krivičnom gonjenju za krivična dela koja se pripisuju bivšim pripadnicima OVK. Na kraju, tužilaštvo dodaje da je opasnost od ometanja postupka veća jer je g. Veselji nedavno primio informacije, između ostalog, o prvih 40 svedoka i jer će, kako se bliži početak suđenja, biti ukinute zaštitne mere odloženog obelodanjivanja identiteta sve manjeg broja svedoka koji još uživaju takvu zaštitu.²⁴

23. Panel skreće pažnju na to da kriterijum za ocenjivanje opasnosti iz člana 41(6)(b) ne iziskuje da se iznese „konkretan primer” situacije kad je g. Veselji lično zastrašivao ili uznemiravao nekog svedoka.

24. Panel je već utvrdio i ostaje pri zaključku: (i) da g. Veselji ima mogućnost da izdaje uputstva nekom licu koje je u kontaktu sa Specijalizovanim većima, i na taj način on se neposredno umešao u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća;²⁵ (ii) g. Veselji još uvek igra značajnu ulogu na Kosovu s obzirom na svoje ranije

²³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12.

²⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 12-19.

²⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 44; prva odluka Apelacionog suda, stav 38; druga odluka o pritvoru, stav 35; druga odluka Apelacionog suda, stav 34; treća odluka o pritvoru, stav 52; četvrta odluka o pritvoru, stav 32; peta odluka o pritvoru, stav 24; šesta odluka o pritvoru, stav 24, i sedma odluka o pritvoru, stav 28.

položaje,²⁶ pa zahvaljujući tome može, na primer, da dobije pristup određenim informacijama ili podršku drugih lica;²⁷ (iii) u vreme kad se g. Veselji nalazio na čelu obaveštajne službe Kosova (u daljem tekstu: SHIK), pripadnici te službe su učestvovali u vršenju pritiska na svedoke;²⁸ (iv) zastrašivanje svedoka i ometanja krivičnih postupaka protiv bivših pripadnika OVK su i dalje redovna pojava na Kosovu, što je problem koji se ne može rešiti samo primenom zaštitnih mera;²⁹ i (v) kako odmiče postupak, g. Veselji stiče sve bolji uvid u dokaze koji potvrđuju teške optužbe protiv njega.³⁰

25. Kao što je već rečeno, imajući u vidu da će suđenje uskoro početi, Veseljijevoj odbrani su obelodanjeni i dalje se obelodanjuju imena i lični podaci izvesnih veoma osetljivih svedoka, što znači da će te informacije biti dostupne i širem krugu lica, uključujući optuženog. To pak povećava rizik da osetljive informacije o tim svedocima dopru do javnosti pre nego što oni daju iskaz. S obzirom na to, puštanje na slobodu optuženog koji raspolaže osetljivim informacijama nije poželjno ukoliko se svedocima koji tek treba da daju iskaz želi pružiti efikasna zaštita.³¹

26. Uz to, panel donosi ove zaključke imajući u vidu da je uticanje na svedoke kad je reč o ovom i drugim predmetima pred Specijalizovanim većima i dalje

²⁶ Prva odluka o pritvoru stavovi 39 i 43; druga odluka o pritvoru, stav 35; treća odluka o pritvoru, stav 52; četvrta odluka o pritvoru, stav 32; peta odluka o pritvoru, stav 24; šesta odluka o pritvoru, stav 24, i sedma odluka o pritvoru stav 28.

²⁷ Prva odluka o pritvoru, stav 43; prva odluka Apelacionog suda, stav 40; druga odluka o pritvoru, stav 35; Druga odluka Apelacionog suda, stav 34; treća odluka o pritvoru, stav 52; četvrta odluka o pritvoru, stav 32; peta odluka o pritvoru, stav 24; šesta odluka o pritvoru, stav 24 and sedma odluka o pritvoru stav 28.

²⁸ Prva odluka o pritvoru, stav 43; treća odluka o pritvoru, stav 52; treća odluka Apelacionog suda, stavovi 22-24; četvrta odluka o pritvoru, stav 32; peta odluka o pritvoru, stav 24; šesta odluka o pritvoru, stav 24 and sedma odluka o pritvoru stav 28.

²⁹ Šesta odluka o pritvoru, stav 25, gde se upućuje na KSC-BC-2020-07, F00611/RED, Pretresni panel II, *Public Redacted Version of the Trial Judgement* /Javna redigovana verzija presude/, 18. maj 2022, javno, stav 577, i sedma odluka o pritvoru stav 28.

³⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 39; druga odluka o pritvoru, stav 35; treća odluka o pritvoru, stav 55; četvrta odluka o pritvoru, stav 34; peta odluka o pritvoru, stav 27; šesta odluka o pritvoru, stav 39 i sedma odluka o pritvoru stav 28.

³¹ Sedma odluka o pritvoru, stav 29.

ustaljena pojava na Kosovu. Kao što je konstatovano u prvostepenoj presudi u predmetu *Mustafa*:

[N]a Kosovu postoji sveprisutna klima straha i zastrašivanja svedoka ili potencijalnih svedoka pred Specijalizovanim većima, njihovih porodica, ali i svih lica koja svedoče u istragama i krivičnom gonjenju za krivična dela koja su izvršili bivši pripadnici OVK. Svedoci se prikazuju kao „izdajnici“ i „kolaboracionisti“, ne mogu slobodno da govore o onome što su preživeli, izloženi su pretnjama i zastrašivanju i žive u stalnom strahu od toga da će se njima ili članovima njihovih porodica nešto dogoditi.³²

27. Isto tako, panel Apelacionog suda u predmetu *Gucati i Haradinaj* nedavno je istakao značaj tih okolnosti i potvrdio zaključak pretresnog panela da postoji ozbiljna pretnja po „pravilno vršenje pravosuđa, integritet i bezbednost postupka i, što je najvažnije, dobrobit stotina ljudi koji su se odvažili da ispune svoju građansku dužnost i istupe kao svedoci.“³³

28. Panel stoga zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima.

(c) Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

29. Tužilaštvo podseća na zaključak panel iz sedme odluke o pritvoru i tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela. Uz to, tužilaštvo tvrdi da postoji opasnost od izvršenja novih krivičnih dela s obzirom na redovnu pojavu zastrašivanja svedoka u postupcima vezanim za krivična dela pripadnika OVK i uticaj g. Veseljija u vezi s tim.³⁴

30. Panel podseća da je u sedmoj odluci o pritvoru zaključio da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela. Po mišljenju panela, faktori

³² KSC-BC-2020-05, F00494/RED, Pretresni panel I, *Public redacted version of Trial Judgment* /Javna redigovana verzija presude/ (u daljem tekstu: prvostepena presuda u predmetu *Mustafa*), 19. januar 2023, stav 57. Ispravljena verzija je zavedena 24. januara 2023, F00494/REDCOR).

³³ KSC-CA-2022-01, F00114, panel Apelacionog suda, *Appeal Judgment* /Žalbena presuda/, 2. februar 2023, stav 438 (gde se citira KSC-BC-2020-07, engleski transkript zasedanja, 18. maj 2022, str. 3858-3859).

³⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 20-22.

koji su uzeti u obzir prilikom utvrđivanja opasnosti od ometanja postupka relevantni su i za utvrđivanje da li postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela. Imajući to u vidu, panel smatra da od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nije došlo do promena okolnosti koje bi nalagale donošenje drugačijeg zaključka po ovom pitanju.³⁵

31. Panel ističe da će suđenje u ovom predmetu početi otprilike za tri nedelje, da je Veseljijevoj odbrani obelodanjen identitet osetljivih svedoka i da se mora izbeći svaka opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.

32. Panel smatra da, s obzirom na sve faktore, i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela prema članu 41(6)(b)(iii).

iii. Zaključak

33. Panel zaključuje da u ovom trenutku i dalje raspolaže nedovoljnim informacijama da bi zaključio da bi g. Veselji mogao da izbegava pravdu. Međutim, primenivši relevantni kriterijum, panel se uverio da postoji opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima i da će izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli dati iskaz u ovom predmetu, odnosno koji treba da stupe pred Specijalizovana veća. Panel će u nastavku oceniti da li se nekim od uslova za puštanje g. Veseljija na slobodu mogu u dovoljnoj meri otkloniti te opasnosti.

B. DRUGE MERE UMETO MERE PRITVORA

34. Tužilaštvo tvrdi da od donošenja sedme odluke o pritvoru nije desilo ništa što bi nalagalo drugačije ocenjivanje uslova, bilo uopšteno bilo za određeni period.

³⁵ Sedma odluka o pritvoru, stav 34.

Po mišljenju tužilaštva, s obzirom na činjenicu da je zakazan početak suđenja i da je dalje obelodanjivanje u toku, osnovni rizici veći su nego ikad.³⁶

35. Pri odlučivanju da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, panel mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b).³⁷ U članu 41(12) predviđen je niz mera koje treba razmotriti kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo ponavljanje krivičnog dela ili omogućilo uspešno vođenje postupka. S tim u vezi panel podseća da se pritvor produžava samo ako nema alternativnih, objektivno raspoloživih blažih mera kojima se dovoljno mogu umanjiti rizici iz člana 41(6)(b).³⁸ Panel stoga mora da razmotri sve objektivne alternativne mere koje se mogu uvesti, a ne samo one koje iznesu Veseljijeva odbrana ili tužilaštvo.³⁹

36. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, panel smatra da se nijednim od predloženih uslova, kao ni bilo kojom alternativnom merom iz člana 41(12) koju bi naložio *proprio motu* ne bi u dovoljnoj meri umanjile postojeće opasnosti.⁴⁰ Pored

³⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 25.

³⁷ U vezi sa obavezom da se razmotre „alternativne mere“, v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/, 26. april 2017, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], no. 5826/03, *Judgment*, 22. maj 2012 (u daljem tekstu: *Idalov v. Russia* [GC]), stav 140 *in fine*.

³⁸ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 114; KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of Amendments to the Rules of Procedure and Evidence Adopted by the Plenary on 29 and 30 April 2020* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020/ (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 22. maja 2020), 22. maj 2020, stav 70. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

³⁹ KSC-BC-2020-06, IA003/F00005/RED, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/, 30. april 2021, poverljivo, stav 86.

⁴⁰ V. treću odluku o pritvoru, stav 99, četvrtu odluku o pritvoru, stav 45, petu odluku o pritvoru, stav 37, šestu odluku o pritvoru, stav 39 i sedmu odluku o pritvoru, stav 41.

toga, panel smatra da mere koje se primenjuju u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća u celini uzev strogo ograničavaju mogućnost zloupotrebe nenadziranih poseta i komunikacije sa članovima porodice i licima koja imaju odobrenje za posetu, u cilju maksimalnog smanjivanja opasnosti od ometanja postupka i od vršenja novih krivičnih dela.⁴¹ Uz to, one obezbeđuju kontrolisanu sredinu u kojoj se potencijalne povrede tajnosti podataka lakše mogu otkriti odnosno sprečiti.⁴²

37. Panel zaključuje da se komunikacija g. Veseljija može ograničiti tako da se dovoljno umanju opasnost od ometanja postupka i vršenja novih krivičnih dela samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.⁴³

38. S obzirom na navedeno, panel smatra da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja krivičnih dela može efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća. Imajući to u vidu, panel smatra da je neophodno produžiti pritvor g. Veseljija kako bi se otklonile opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii).

C. OPRAVDANOST MERE PRITVORA

39. Tužilaštvo tvrdi da je dalji pritvor g. Veseljija i dalje srazmerna i opravdana mera, s obzirom da se u postupku ubrzano preduzimaju dalje značajne radnje.⁴⁴

40. Panel podseća da se opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i njegovih osobenosti.⁴⁵ Po mišljenju panela, osobenosti ovog predmeta su sledeće: (i) g. Veselji se tereti po deset tačaka optužnice za teška krivična dela po međunarodnom pravu u kojima je, prema

⁴¹ V. šestu odluku o pritvoru, stav 46. V. takođe treću odluku o pritvoru, stav 81 i četvrtu odluku o pritvoru, stav 72.

⁴² Treća odluka po žalbi na pritvor, stav 31.

⁴³ Šesta odluka o pritvoru, stav 39, i sedma odluka o pritvoru, stav 41.

⁴⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26, 28.

⁴⁵ Sedma odluka o pritvoru, stav 45.

optužbama, imao značajnu ulogu;⁴⁶ (ii) ukoliko bude oglašen krivim, g. Veseljiju može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora;⁴⁷ (iii) opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu se umanjiti nijednim od predloženih uslova niti bilo kojim drugim dodatnim uslovima;⁴⁸ (iv) predmet protiv g. Veseljija je složen;⁴⁹ i (v) preduzimaju se koraci kako bi predmet prešao u fazu suđenja, čiji je početak zakazan za manje od šest nedelja.

41. S obzirom na te okolnosti, kao i na činjenicu da i dalje postoji opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela, koja se ne može dovoljno umanjiti primenom objektivnih alternativnih mera, panel smatra da je produženje pritvora g. Veseljija za još dva meseca, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, neophodna i srazmerna mera.

42. Panel, međutim, primećuje da optuženi već znatno vreme boravi u pritvoru i da je velika verovatnoća da će suđenje dugo trajati.

43. Kao što je već navedeno, i panel i strane u postupku zato moraju posebno da vode računa o potrebi da se postupak odvija što ekspeditivnije. Panel će u svakoj fazi postupka nastaviti da prati da li je dalji pritvor neophodan i opravdan.

V. DISPOZITIV

Iz navedenih razloga panel:

- a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Veseljija, i
- b) **NALAŽE** tužilaštvu da do ponedeljka, 27. marta 2023. podnese izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora određene g. Veseljiju, a odgovor i repliku treba podneti u skladu s rokovima

⁴⁶ Šesta odluka o pritvoru, stav 43 i izvori na koje se tamo upućuje i sedma odluka o pritvoru, stav 46.

⁴⁷ Šesta odluka o pritvoru, stav 43 i izvori na koje se tamo upućuje i sedma odluka o pritvoru, stav 46.

⁴⁸ V. stav 36 gore.

⁴⁹ Treća odluka o pritvoru, stav 107 i izvori na koje se tamo upućuje i sedma odluka o pritvoru, stav 46.

predviđenim pravilom 76.

/potpis na originalu/
Sudija Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

U petak, 17. februara 2023.

U Hagu, Holandija